Dinsdag 7 November 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4353

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeester en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Middelburg, Willemstad, bevrijd.

De brug bij Moerdijk opgeblazen.

Stalin: „Het is niet genoeg de oorlog te winnen, doch wij moeten elke toekomstige oorlog onmogelijk maken."

STALIN HOUDT ZIJN JAARLIJKSE REDE

Als elk jaar op de jaardag van de Russische omwenteling — het is thans de 27e — heeft Stalin in Moskou een redevoering gehouden, welke door de radio werd uitgezonden.

Den Premier van de Sovjet Unie, die tevens Maarschalk van het Rode leger is, viel een geweldige ovatie ten deel toen hij om 19 uur Moskou-tijd opstond en zijn redevoering van 42 minuten uit te spreken.

„Kameraden", aldus begon Stalin zijn redevoering, „Voor de vierde maal in deze patriottische oorlog vieren wij de overwinning van de omwenteling. Thans is er echter een fundamenteel verschil. Gedurende de eerste twee jaren rukte de vijand ons land diep binnen. In het derde jaar maakte het Rode leger twee-derden van het verloren gebied van ons land vrij en bracht het den vijand beslissende slagen toe zonder ernstige hulp der Geallieerden. In het vierde jaar dwongen de beslissende overwinningen van de Russische en Geallieerde legers de Duitsers om aan twee fronten te vechten en werden zij naar de grenzen van Duitsland teruggeworpen. Duitsland staat aan de rand van de ondergang".

STALIN
„Het Sovjet-volk heeft de wereldbeschaving gered".

Hierop ging Stalin de verrichtingen na welke dit jaar met zoveel succes plaats vonden. „De verdrijving van de Duitsers uit Sovjet-Rusland werd bepaald door de beslissende overwinningen van het Rode leger in Januari. Thans wordt op Duits grondgebied gevochten. Behalve uit Rusland hebben de Geallieerden de nazies verdreven uit Frankrijk, België en Midden-Italië.

De weg naar Hongarije — Duitslands laatste bondgenoot in Europa — werd geopend door de Roemeense oorlogsverklaring, welke der Sovjet Unie een route gaf om hulp aan Joegoslavië te bieden. Dertig Duitse divisies zijn thans afgesneden van Oost-Pruisen in de Baltische Staten tussen Tukums en Liepaja en worden in de pan gehakt".

„Het voornaamste feit van het afgelopen jaar is, dat het Rode leger niet alleen vocht als in de vorige jaren, doch met de hulp van Geallieerde troepen. De conferentie te Teheran was niet tevergeefs. De slagen uit het Oosten Westen en Zuiden worden een feit. De Geallieerde invasie van Frankrijk was een machtige onderneming, welke de Duitsers dwong aan twee fronten te vechten.

De Geallieerden voerden landingsoperaties uit zonder weerga in de geschiedenis. Duitsland werd in een nijptang gevat tussen twee fronten.

Er is geen twijfel aan, dat zonder het tweede front, waardoor 75 Duitse divisies vastgehouden worden, wij de Duitsers niet uit de Sovjet Unie konden verdrijven. Doch zonder dat wij 200 divisies vasthielden zouden onze Geallieerden den vijand niet uit Italië, Frankrijk en België hebben kunnen verdrijven. De taak is om Duitsland te blijven houden tussen twee fronten. Dat is de sleutel tot de overwinning".

Stalin zeide, dat het Rode leger dit jaar 120 divisies vernield heeft, doch zich nog gesteld ziet voor 180 Duitse en 24 Hongaarse divisies aan het Oostelijk front. „Het Rode leger heeft dit kunnen doen met de steun van het gehele land. Ons volk heeft dit jaar grote resultaten geboekt in de oorlogseconomie... Ons leger is voldoende uitgerust met voedsel.

Nu de oorlog ten einde loopt is het belang van het Sovjet-volk duidelijk geworden. Het heeft de wereldbeschaving gered".

De aandacht wijdend aan internationale aangelegenheden en de na-oorlogse wereld zeide Stalin: „Als gij de berichten leest omtrent meningsverschillen tussen de drie grote mogendheden, dan betrekking tot de na-oorlogse organisatie, denkt dan dat er altijd verschillen bestaan — zelfs in zelfde partij — en dat zij dus zeker zullen bestaan tussen verschillende landen.

Indien er bijvoorbeeld verschillen bestonden te Dumbarton Oaks moeten wij niet treuren, doch verheugd zijn dat er zo weinig waren. Dozijnen vraagstukken werden opgelost in volledige overeenstemming.

Daarom geloof ik, dat Dumbarton Oaks een aanwijzing is dat een vreedzame oplossing mogelijk is. Er bestonden verschillen tussen de Geallieerden over het tweede front, doch zoals iedereen weet werden zij uiteindelijk opgelost in een geest van volledige overeenstemming".

„Het is niet voldoende de oorlog te winnen", aldus vervolgde Stalin, „doch wij moeten elke toekomstige oorlog onmogelijk maken. De alliantie van Rusland de Verenigde Staten en Groot Brittannië is van groot belang voor allen.

Zo zij tot nu toe krachtig heeft gestaan zal zij des te sterker zijn in deze laatste phase van de oorlog.

De Verenigde Naties zullen ongetwijfeld de overwinning behalen. Doch een hechte vrede is nog niet verzekerd. Nieuwe oorlogen moeten onmogelijk gemaakt worden. De enige wijze waarop dat kan is door een speciale organisatie der Verenigde Naties te vormen om de vrede en veiligheid te bewaren, haar strijdkrachten te geven en verantwoordelijk te maken om deze ogenblikkelijk te gebruiken teneinde een aanval af te wenden of te onderdrukken.

Deze is niet als de Volkenbond welke hulpbronnen noch machten had, doch zal een nieuwe bewapende organisatie zijn om nieuwe oorlogen te voorkomen.

Zij zal doeltreffend zijn indien de grote mogendheden, die de grootste last van de oorlog droegen, eensgezind en in goede verhouding samen zullen werken — en zo alleen".

„Het Rode leger ziet zich thans voor zijn laatste taak gesteld", aldus besloot Stalin zijn redevoering. „Samen met onze bondgenoten moeten wij de Duitsers volkomen verslaan en de banier der overwinning boven Berlijn hijsen. Dit zal worden volbracht in de naaste toekomst" (Londen, (AP) 6.11).

—

DE STRIJD AAN HET EUROPESE WESTFRONT.

Als volgt luidt het communiqué van hedenmorgen uit Eisenhowers Hoofdkwartier:

„Op het eiland Walcheren hebben de Geallieerde troepen Middelburg genomen na de weg tussen deze stad en Veere doorgesneden te hebben en werd Veere zelf bevrijd. Andere eenheden vechten in Noordoostelijke richting uit het gebied van Domburg.

De winsten op het Nederlandse vasteland hebben onze troepen gebracht tot de buitenwijken van Willemstad en de gevechten duren voort op de toegangswegen naar de bruggen bij Moerdijk die door den vijand zijn opgeblazen.

Verbindingswegen in Nederland en over de Duitse grens werden Maandag aangevallen door jagerbommenwerpers. Tot de doelen behoorden de rangeerterreinen te Utrecht en Gouda en spoorwegwagons over uitgebreide gebieden in het Noordoostelijk deel van Nederland. Jagers met raketkanonnen troffen militaire gebouwen beoosten Zutphen.

Onze eenheden blijven op een krachtige tegenstand stuiten in het bos van Hürtgen. Duitse tegenaanvallen werden afgeslagen ten Westen van Hürtgen, doch een aanval door vijandelijk voetvolk en tanks in Vossenack drong ons over een korte afstand terug in het stadje. De vijandelijke aanval werd tot staan gebracht en onze eenheden hebben het offensief hervat om hun vorige stellingen te hernemen. Wij boekten geringe winsten tot 3 kilometer ten Westen van Schmidt tegen een krachtig verzet. Jagerbommenwerpers welke onze grondstrijdkrachten steunen in het gebied van Schmidt, deden een reeks aanvallen op de vijandelijke troepen en pantserzeenheden. Zij bombardeerden en beschoten ook militaire gebouwen ten Noord Oosten van Gelsenkirchen en troffen doelen te Jülich en olie en ammunitie-opslagplaatsen te Düren. Andere bommenwerpers vielen verbindingswegen en transporten in het Rijnland en elders in Duitsland aan.

Gelsenkirchen werd tijdens de namiddag gebombardeerd door een zeer grote strijdmacht van geëscorteerde zware bommenwerpers waarvan 5 vermist worden. In de avond vielen andere zware bommenwerpers Koblenz aan.

Ten Oosten van Luneville werd het dorp Herbeller genomen. Onze eenheden bevrijdden nog verschillende stadjes ten Noorden en Zuid-Oosten van Baccarat.

Hiertoe behoorden Vacqueville, Bertrichamps Lachapelle, St. Rémy, Nompatelize en Laselle. Nieuwe winsten werden geboekt tegen een hardnekkige tegenstand in de Vogezen bewesten Gerardmire. In de Zee-Alpen maakten wij op verschillende punten winsten en bezetten wij hoge grond langs de Italiaanse grens". (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 7.11).

WILLEMSTAD GENOMEN.

Een bericht van het front meldt dat Britse troepen Willemstad veroverd hebben. Willemstad is het eindpunt van een veerdienst over het Hollands Diep en was een der laatste twee bruggenhoofden, die de Duitsers nog hadden ten Zuiden van deze waterversperring (Londen, (AP) 7.11).

DE BRUG BIJ MOERDIJK VERNIELD.

Luchtverkenningen hebben aangetoond, dat de Duitsers zich over het Hollands Diep bij Moerdijk hebben teruggetrokken en bijna de helft van de brug hebben opgeblazen, welke een der langste in Europa was [2 km. — Red.] (Met de Noordamerikaanse troepen in Nederland, (AP) 6.11).

Het Duitse communiqué meldt, dat de bruggen bij Moerdijk „stelselmatig" werden opgeblazen (New York, (AP) 6.11).

DUITSERS OVER DE MAAS TERUGGEWORPEN.

door
WILLIAM FRYE.

De Geallieerde aanvallen hebben de nazies over de Maas teruggeworpen langs een front van 80 kilometer tot de zee, met uitzondering van twee kleine vijandelijke bruggenhoofden.

Britse officieren in het veld verklaarden, dat het Duitse 15e leger voor de helft vernield werd in het offensief in het Westen van Nederland dat twee weken geleden begon.

Terwijl de Britse en Canadese legers zich aan de waterversperring ophoopten op 27 kilometer ten Zuiden van Rotterdam werd geschat, dat 65.000 Duitsers werden gedood, gevangen en gewond bij hun terugdrijving naar het Noorden over een afstand van 40 tot 25 kilometer.

Verklarende, dat Veldmaarschalk Walter Models 15e leger een „ernstige nederlaag" heeft geleden, zeide een zegsman van het Britse leger, dat de Britse en Canadese troepen 25.000 gevangenen namen in de aanval, welke ten Noorden van Antwerpen begon op 22 October. In deze campagne werden 3100 vierkante kilometer van Nederlands gebied bevrijd en 570.000 Nederlanders.

Geallieerde dreggen en mijnenvegers zijn reeds bezig de toegangsweg naar Antwerpen vrij te maken. De Geallieerde troepen hebben geheel Walcheren ingenomen met uitzondering van de kleine havenstad Veere aan de Noordkust en de stad Middelburg in het centrum, welke onder het vuur staat van het Geallieerde vlootgeschut en de artillerie (Londen, (AP) 6.11).

AANSLAG OP LORD MOYNE.

Lord Moyne, de Britse Minister met residentie in het Midden-Oosten, werd ernstig gewond en zijn chauffeur werd gedood bij een aanslag door twee gewapende burgers. Lord Moyne werd geschoten toen hij uit zijn auto stapte voor zijn woning. De aanranders werden gearresteerd. Een hunner werd gewond door het schot van een Egyptischen politieman (Caïro, (AP) 6.11).

Zeeuwsch Volkslied.

Geen dierder plek voor ons op aard,
Geen oord ter wereld meer ons waard,
Dan, waar beschermd door dijk en duin,
Ons toelacht veld en bosch en tuin;
Waar steeds d' aloude Eendracht woont
En welvaart 's landmans werk bekroont,
Waar klinkt des leeuwen forsche stem:
„Ik worstel moedig en ontzwem!"

Het land, dat fier zijn zonen prijst
En ons met trots de namen wijst
Van Bestevaêr en Joost de Moor,
Die blinken zullen d' eeuwen door,
Waarvan in de historieblaên
De Evertsen en Bankerts staan,
Dat immer hoog in eere houdt
Den onverschrokken Naerebout.

Gij, Zeeland, zijt ons eigen land,
We dulden hier geen vreemde hand,
Die over ons regeeren zou,
Aan onze vrijheid zijn we trouw.
We hebben slechts een enk'le keus:
„Oranje en Zeeland!" da's de leus!
Zoo blijven wij met hart en mond,
Met lijf en ziel: goed Zeeuwsch goed rond.

Het nieuws van vandaag

Vandaag is het om verschillende reden een belangrijke dag. In de Verenigde Staten wordt bepaald, of Roosevelt dan wel Dewey in Januari aanstaande president zal zijn. Door de persoonlijke invloed die de President in het Noordamerikaanse staatsstelsel heeft is dit van zeer groot gewicht voor de verdere gang van zaken. Vandaag is het ook de verjaardag van de bolsjewistische omwenteling, hetgeen ook, al dient men het communisme als elk totalitair materialistisch stelsel te veroordelen, voor de wereld en voor deze oorlog van groot gewicht is gebleken.

Vandaag is het ook ons nationale feest, omdat het de feestdag is van dien groten kloosterling, den Benedictijn Willibrordus, die de grondslagen der wereldbeschaving in Utrecht gelegd heeft. Vandaag is ook Middelburg bevrijd, waar in vroeger dagen in de abdij zulk een middelpunt was, ook al is de abdij in 1940 door de Franse kanonnen in puin gelegd. Vandaag is het een dag voor groot belang voor de wereld en ons: de derde provinciale hoofdstad werd bevrijd. Middelburg (19.000 inwoners) werd blijkbaar door de Duitsers ontruimd, doch het communiqué geeft niet te kennen waarheen zij zich terugtrokken, aangezien de laatste havenstad van Walcheren — Veere — eveneens door de Geallieerde troepen werd ingenomen.

Op het vasteland hebben de Britse troepen, volgens de laatste berichten, Willemstad bevrijd waar de Duitsers een hunner laatste twee bruggenhoofden ten Zuiden van het Hollands Diep hadden.

Het laatste bruggenhoofd hebben de Duitsers nog, bij Moerdijk waar de grote brug op zijn minst voor de helft werd opgeblazen. De Geallieerden persen de nazies ook hier samen.

In de sector ten Zuiden van Aken ondervinden de Noordamerikanen dat het verderen hier niet gemakkelijk is. De Duitsers doen telkens felle tegenaanvallen waarbij zij soms kans zien de Noordamerikanen terug te werpen. In Oost-Frankrijk wordt de opmars langzaam doch gestadig voortgezet.

De Russen zeggen dat zij niets te melden hebben van het front, doch men gelooft, dat zij heden op de 27e jaardag van de bolsjewistische revolutie de inneming van Boedapest willen volvoeren. Premier Stalin hield gisteravond een redevoering, waarin hij zeide, dat Duitsland aan de rand van de ondergang staat. Hij drong vooral aan op samenwerking tussen de Grote Drie om de vrede te verzekeren en elke toekomstige oorlog onmogelijk te maken.

Op Leyte in de Philippijnen blijven MacArthurs troepen voortgang maken, doch men verwacht, dat de felste slagen nog geleverd zullen moeten worden tegen de Japanse hoofdmacht, welke bij Ormoc aan de Westkust is samengetrokken en nog steeds versterkt wordt over zee.

Roosevelt of Dewey?

Vandaag wordt beslist.

Vandaag gaan de Noordamerikanen stemmen: Roosevelt of Dewey; Truman of Bricker. Het zal evenwel misschien nog tot in December duren eer de uitslag bekend is, omdat de stembriefjes der soldaten misschien laat binnenkomen.

Het grote New Yorkse dagblad de „Herald Tribune" heeft zijn jaarlijkse „Forum voor Actuele Problemen" gehouden. Op dit forum hebben zeer belangrijke figuren uit de Noordamerikaanse politieke wereld redevoeringen gehouden ten aanzien van de meest uiteenlopende wereldvraagstukken. Ook voerden vele jonge mensen het woord, waaronder een meisje van dertien jaar, die vertelde van de rol, die de jeugd na deze oorlog heeft te spelen en die in de loop van haar betoog een programma uitstippelde hoe men tot een betere wereld zou kunnen geraken.

Democraten zowel als republikeinen waren ruimschoots vertegenwoordigd. Roosevelt, wien men gevraagd had ook te spreken, had laten weten dit maal niets te zullen zeggen. Gouverneur Thomas E. Dewey, de republikeinse candidaat voor de presidentsverkiezingen, sprak over de buitenlandse politiek. In zijn rede veroordeelde hij de zg. geheimzinnige wijze, waarop President Roosevelt de Noordamerikaanse buitenlandse politiek behandelde en het publiek in het duister liet omtrent besluiten, die, naar Dewey zeide, gemeengoed behoorden te zijn. Dewey zeide, dat President Roosevelt door de juiste feiten voor het Noordamerikaanse volk verborgen te houden de toekomst van het land in gevaar bracht, omdat niemand eigenlijk precies zou weten waar men voor wat de buitenlandse politiek betreft, aan toe is. Dewey becritiseerde het feit, dat de President — op de laatste conferentie tussen Churchill en Roosevelt te Québec — de Ministers van Oorlog en Staat had thuis gelaten en in plaats daarvan den Minister van Financiën, Henry Morgenthau Jr., had medegenomen „wiens qualificaties", volgens Dewey, „als een deskundige in militaire en internationale zaken nog steeds een zwaar bewaakt militair geheim is."

Het gevolg was het zg. „Morgenthau-plan", dat tot doel zou hebben Duitsland, wanneer het door de Geallieerden bezet is, als een moderne nijverheidsstaat te vernietigen.

Het resultaat was, volgens Dewey, dat de Duitse propaganda dit plan heeft uitgebuit door de Duitsers tot het uiterste verzet aan te sporen, daar hun anders algehele vernietiging te wachten stond. Door dit gemis aan een intelligent programma was er, volgens Dewey, veel onnodig bloed vergoten.

Aan de andere kant sprak Dewey woorden van lof ten aanzien van Staatssecretaris Cordell Hull voor wat hij deed te Dumbarton Oaks, welke conferentie Dewey als een goed begin beschouwde voor de Noordamerikaanse deelneming aan een wereld-organisatie voor de vrede, vooral ook — voegde hij eraan toe — „omdat President Roosevelt er geen directe hand in heeft gehad."

Dewey zeide, dat de wereld op het ogenblik twee vraagstukken heeft op te lossen: 1) zo spoedig mogelijk de overwinning over Duitsland te behalen en 2) een organisatie in het leven te roepen die in staat is nieuwe oorlogen te voorkomen.

Het eerste vraagstuk, lichtte hij toe, is er in hoofdzaak één voor de vier grote Geallieerde mogendheden met de medewerking van Frankrijk en andere landen, die door den vijand geleden hebben. Het werk zou insluiten oorlogsmisdadigers — van hoog tot laag — zwaar te straffen, en, voor wat Duitsland betreft, zo mogelijk het Ruhrgebied te internationaliseren en tot afschaffing van Duitslands luchtvaart-industrie over te gaan.

F. D. ROOSEVELT
„niets te zeggen".

TH. E. DEWEY
„op het ogenblik twee vraagstukken....."

Wat het tweede vraagstuk betreft, moeten wij nog een lange weg gaan, volgens Dewey, en wij moeten niet wachten tot het einde van de oorlog. Het uiteindelijke doel, de wereld-organisatie, moet een instituut worden, samengesteld uit alle landen van de wereld, die de vrede lief hebben. De organisatie behoort een Raad te hebben, die klein genoeg is om bijna onafgebroken vergaderingen te houden en die de macht heeft om tot directe actie over te gaan.

De republikeinse candidaat, wiens lot heden beslist wordt, voegde hieraan toe, dat, in verband met dit alles, twee dingen van belang zijn: a) geweld als wapen voor de vredes-organisatie en b) kleinen landen een stem te geven in de besluiten van de organisatie. „De behandeling van de kleine landen is de proef op het geweten van de beschaving", zeide hij in dit verband.

Er werd op het forum een te-

legram van Generaal Dwight D. („Ike") Eisenhower voorgelezen, waarin hij de overwinning in het vooruitzicht stelde, maar waarschuwde dat er nog bitter gevochten zal moeten worden en dat de productie der Verenigde Staten van oorlogsmaterialen bij het behalen van de overwinning een beslissende rol zal spelen.

Andere sprekers.

Drie belangrijke figuren, die nog het woord voerden, waren Bernard M. Baruch, speciale adviseur van den Directeur van Oorlogs-Mobilisatie; Henry J. Kaiser, de bekende scheeps- en vliegtuigbouwer en J. A. Krug, oorzitter van de Raad voor de Oorlogs-Productie.

Baruch zeide o.a., dat de vredes-structuur na de vorige oorlog had gefaald, omdat Noord-Amerika zijn medewerking en autoriteit niet had verleend.

Kaiser voorspelde, dat er binnen 1½ jaar na de oorlog werkgelegenheid geschapen zou kunnen worden voor 30 millioen personen. Dit zou tot stand gebracht kunen worden door de bouw van huizen en hospitalen, gesocialiseerde geneeskunde en de ontwikkeling van transportfaciliteiten. De wereldhandel zal in dit verband na de oorlog een grote rol spelen. Kaiser wees er op, dat Noord-Amerika niet alleen goederen behoort uit te voeren, maar dat het op gelijke voet behoort te importeren.

Ruth Sandmann, een dertienjarig meisje, dat uit Duitsland gevlucht was, omdat haar vader werkzaam was in de Duitse ondergrondse beweging, richtte zich tot de millioenen mannen, die nu in alle hoeken van de wereld voor de vrijheid vechten.

„Wanneer ge zonder armen terugkomt, zullen wij voor u zorgen. Wanneer ge uw benen hebt verloren, zullen wij voor u lopen, waar ge ook wilt gaan. Wanneer ge blind terugkomt, zullen wij gaarne uw ogen zijn. Want de wereld behoort zowel aan de kreupelen als aan een ieder van ons. Wij zullen alles doen om een betere wereld te maken zodat eens het woord „vijand" een woord zal zijn, dat men in een woordenboek moet opzoeken."

Dit waren enige zinnen uit haar indrukwekkende rede, die een grote indruk maakte op de talrijke aanwezigen.

Shirley Temple, eens het wonderkind van de film en idool van millioenen bioscoopgangers, nu zestien jaar, sprak over de opvoedende rol, die de film in de toekomst kan spelen o.a. door het tot leven brengen van de historie.

Het zou te ver voeren alle sprekers onder de loupe te nemen. Er waren er tientallen. Burgemeester LaGuardia van New York, Orson Welles, acteur en film-regisseur; Lillian Smith, de schrijfster van de opzienbarende roman „Strange fruit" de republikeinse vertegenwoordigster van Connecticut Clare Booth Luce, zij zijn slechts enkele van de vele markante figuren, die het woord voerden over de belangrijkste dingen van vandaag en morgen.

Curaçaose Begroting 1944.

In vervolg op de behandeling der begroting opent Voorzitter John H. Sprockel de vergadering der Staten van Curaçao.

Op verzoek van den voorzitter leest de griffier een gouvernementsbeschikking voor waarna de voorzitter het woord verleent aan Bestuursgemachtigde Gorsira. De Heer Gorsira betreurt de lange duur van de behandeling der begroting. Hij wijst echter op de moeilijkheden om de begroting op te stellen en te bestuderen. Alles komt op hetzelfde kleine aantal ambtenaren neer. En naar hoedanigheid is het personeel onvoldoende. De herinrichting van de begroting was ook nadelig voor een vlugge indiening.

De bestuursgemachtigde verdedigt vervolgens de methode van de nieuwe begroting en zegt dat deze herinrichting moeilijk weer kan worden prijsgegeven. Hij wijst er op, dat nu het systeem gevolgd wordt van de gemeentebegrotingen in Nederland, dat reeds jarenlang voldeed. Ook is deze begroting van belang voor de bestuursdecentralisatie. Indien mogelijk zullen vereenvoudigingen worden aangebracht.

Getracht zal worden, alhoewel de begroting 1945 nog niet op tijd kan worden ingediend, te zorgen, dat de begroting 1946 binnen de voorgeschreven tijd behandeld zal worden.

De data van de indiening en vaststelling der begroting werden door den Gouverneur krachtens artikel 31 buiten werking gesteld. Dit recht heeft de Gouverneur. Het Curaçaose Staatsrecht is door de Staten Generaal aanvaard en zij accepteerden dus ook willens en wetens artikel 31, waarbij de Gouverneur de macht kreeg de artikelen in nood buiten werking te stellen. De grondwet zelve zegt niets van de behandeling der Curaçaose Begroting.

Bovendien heeft zich eveneens zulk een geval voorgedaan, zij het dan niet met zulk een groot tijdsverschil. Het beginsel bleef echter hetzelfde. Toch toen werd niet geprotesteerd.

Wat de monetaire quaestie betreft, zegt de bestuursgemachtigde, dat de omstandigheden, waaronder dat verdrag gesloten is, moeilijk te beoordelen zijn. Het pondenbedrag in Londen bedraagt 4.899.789 en het dollarbedrag te New York 9.754.000 per 31 October 1944.

Het verkrijgen van deviezen heeft de volle aandacht van het Bestuur en het is der Nederlandsche Regering dankbaar, dat zij ook steeds beschikbaar werden gesteld. De zwarte markt is lastig te bestrijden, doch er is een regeling in bewerking.

Inderdaad zijn sommige deviezenquota te hoog toegewezen, doch er werden en worden correcties in aangebracht. Bovendien werd getracht bestaande handelaren in het zadel te houden.

Het is aannemelijk, dat de organen van het Staatsdeel gehoord zullen worden wanneer er sprake is van devaluatie. Vervolgens geeft de Heer Gorsira antwoord op de vragen van den Heer Plantz. De gelden voor de aankoop van de levensmiddelenvoorraad werden Pro Memorie opgebracht. De overige gelden werden over verschillende posten verantwoord.

De uitgaven van de eerste 10 maanden van dit jaar werden geregeld door artikel 115 buiten werking te stellen.

De personeelscommissie is intussen ingesteld. Overvloed van werk is een verontschuldiging voor het feit, dat de verlofsregeling en de salarisherziening nog niet zijn klaar gekomen. De leden kunnen er echter op rekenen, dat het verlof voor uitgezonden ambtenaren en Curaçaose ambtenaren zal worden gelijkgesteld.

Zo spoedig mogelijk zal ook teruggekeerd worden naar de stortingen van de batige saldi in het pensioenfonds.

De acte van verkoop van Ronde Klip is nog niet gepasseerd. Wel is de administrateur gemachtigd de verkoop af te sluiten. 100 Ha. werden verkocht tegen 100 gulden per ha. Er zullen bungalows komen, sportvelden en een ruim terrein voor de privé-doeleinden van het hotelbedrijf. Er zal geen water door een pijpleiding aangevoerd worden. Wel is afgesproken, dat het gouvernement voor water zal zorgen.

Nu komt Bestuursgemachtigde Doctor Wybojan Goslinga aan het woord, die in den brede en dikwijls op geestige wijze de zaken van zijn departement uiteen zet. De Heer Goslinga is blijde met de belangstelling der Staten voor het onderwijs. Hoe meer belangstelling des te beter. Opbouwende critiek is van harte welkom. Eerst wil de bestuursgemachtigde iets zeggen over het Vox Populi Vox Dei van den Heer Eman.

De Heer Eman gebruikt vele krachttermen en spreekt van het geweld als een wettig middel. De Heer Eman moet weten, dat democratie allereerst inhoudt wetserkenning. De grote Zuidamerikaan Santander heeft zo juist gezegd: "De onafhankelijkheid werd door de strijd; de vrijheid door de wetten verkregen". De Vox Populi moet uit de stembus blijken. Trouwens dergelijke leuzen zeggen weinig. In ieder geval ten minste evenveel als „Ni Dieu ,ni maître, d.w.z. Geen God geen meester". De eerbied voor de wetten is het kenmerk van de democratie. Dat alle macht uit het volk komt, moet met kracht van de hand worden gewezen.

Ook wijst de Heer Goslinga er op, dat men ook zonder gekozen te zijn een bepaalde groep kan vertegenwoordigen, dat practisch ook veel gebeurt.

Hierna stipt de Heer Goslinga het grote belang van het departement van Onderwijs en Volksontwikkeling aan. Wat er gedaan is, zal eerst later blijken uit de vruchten zoals nu blijkt wat er vroeger gedaan is. Curaçao steekt zeer gunstig af bij de andere landen. Grote lof zwaait de Heer Goslinga toe aan de Zusters en Fraters. Hij wijst op het moeilijke taalprobleem en de moeilijkheid voor het Nederlands wanneer de school verlaten wordt. Men spreekt papiament en correspondeert in Engels en Spaans. Het A.N.V. deed prachtig werk voor de Nederlandse taal. Er moet veel meer gedaan worden voor de bevordering van het Nederlands. Misschien kan het gratis verstrekken van abonnementen op de Nederlandse dagbladen aan degenen, die de school verlaten hierbij helpen. Ook een uitgebreide leesbibliotheek is daarvoor nodig. Ik heb een helper nodig, een cultuurmens, om op dat gebied veel te bereiken aldus de Heer Goslinga.

Hierna weidt de bestuursgemachtigde in den brede uit over het feit, dat het volksonderwijs niet op zulk een laag peil staat, vooral gezien de grote moeilijkheden aan leerpersoneel enz. Hij wijst op de talrijke cursussen, op het werk der Zusters om kwekelingen op te leiden, die zeer practisch gevormd worden. Stipt aan, dat er ook les in geschiedenis van Curaçao gegeven wordt en practische land- en tuinbouw les.

De gymnastiekopleiding heeft de aandacht, maar ook hier kan niet alles gedaan worden. Intussen is een vijftigtal meisjes opgeleid voor het geven van eenvoudige gymnastiek. Overigens vindt de bestuursgemachtigde zwemmen en wandelen nog de beste gymnastiek.

Volgens de bestuursgemachtigde is de onderwijstoestand op de Bovenwinden niet zo slecht.

Tot slot zegt de Heer Goslinga nog, dat biezonder onderwijs onderwijs is dat uitgaat van particulieren (ouders, kerk). Het verschil tussen openbaar en biezonder onderwijs is, dat bij het openbaar onderwijs de onderwijzers, geen opvoeding mogen geven strijdig aan de godsdienstige opvattingen en 2e dat de kerkelijke bedienaars geen recht hebben om les te geven.

Volgens de Heer Goslinga zijn de biezondere scholen indertijd opgericht, omdat de overheid tekort schoot in het bouwen van scholen.

De Heer Goslinga besluit met hulde te brengen aan de onderwijzers en de leerlingen en hij is blijde mede te mogen werken aan de opvoeding van de Curaçaose jeugd onder verantwoordelijkheid van den Gouverneur.

Bestuursgemachtigde Meester Lindoro Ch. Kwartsz legt allereerst namens Zijne Excellentie den Gouverneur een verklaring af betreffende de positie van Bestuursgemachtigde en Statenlid Doctor M. F. da Costa Gomez.

Dr. da Costa Gomez is ambtenaar en derhalve kan de Gouverneur hem inschakelen in het administratieve bestuursapparaat, waar hij wil. Zijn rechten als Statenlid blijven ongeschonden en volkomen gehandhaafd. De tijdelijk waarnemende functie maakt bovendien deze situatie zeer begrijpelijk. Uiteraard eisen beide functies in één persoon een zekere reserve en tact. Mogelijk is het echter, daar Dr. da Costa Gomez in zijn functie als hoofd van Sociale en Economische Zaken wel administratieve en persoonlijke verantwoordelijkheid draagt. Als Bestuursgemachtigde draagt hij geen constitutionele verantwoordelijkheid.

Als Bestruursgemachtigde is hij niet louter spreekbuis van den Gouverneur, doch zijn kennis en eigen ervaring spreken daarbij mede. Nimmer behoeft gesproken te worden tegen het eigen geweten. Zo een dergelijk geval zich bij den bestuursgemachtigde zou voordoen, dan zal tijdelijk ontheven worden van deze taak.

Ongeveer te dezer tijd - het was ongeveer 20.15 uur kwam Zijne Excellentie de Gouverneur binnen, die op de voor Hem bestemde zetel plaats nam. Zijne Excellentie volgde de beraadslagingen tot de rustpoze en maakt verschillende aantekeningen.

De Bestuursgemachtigde behandelt vervolgens verschillende vragen en zegt o.a. dat de C.P.I.M. als verplicht bedrijf werd opgeheven wegens de minder prettige gevolgen voor de maatschappij. Wat de politie betreft er ligt een plan van reorganisatie gereed, waarin practisch met alle door Statenlid Ellis opgesomde factoren is rekening gehouden. De Staat van Beleg zal opgeheven en waarschijnlijk binnenkort. Slechts enige beperkingen zullen blijven bestaan. Er zullen maatregelen getroffen worden om strenger op te treden tegen personen, die de lichten hunner auto's niet doven bij het passeren van een tegenligger. Gezegd is, dat er bij de politie ontevredenheid heerst. Bij het burgerpolitiecorps zeker niet, misschien bij enkele individuele leden. Bij de veldwachters wel over de salarissen. Maar dit zal geregeld worden. Bij de militaire politie heerst wel ontevredenheid: sommigen willen terug naar Nederland, anderen naar Australië. De ambtenaren kregen eind vorig jaar buitengewoon verlof toegezegd; de politie niet. Dit laatste zal echter geregeld worden. Dan is er ontevredenheid over de ligging in het ziekenhuis. Dit echter is het gevolg van de Indische Regeling. Weinig aan te doen en inderdaad soms pijnlijk.

De bandencommissie op Aruba heeft te weinig tijd onderzoek in te stellen naar de noodzakelijkheid van het verkrijgen van banden. Derhalve onderzoekt de politie het. Niets bevreemdends in. Doet de politie in meer gevallen. Het resultaat wordt doorgegeven aan de bandencommissie, die dan vaststelt wat voor te stellen of in twijfelgevallen onderzoekt de commissie zelf het geval, waarna de Gezaghebber de toewijzing doet.

Hierop krijgt Bestuursgemachtigde Majoor Ebel L. Venema het woord. Het dienstverband van de militaire politie is inderdaad met ongeveer 10 jaren verlengd. Vroeger moesten de minderen 18 jaar dienen om pensioen te krijgen. Op 1 Januari 1939 werd er van gemaakt 20 jaar dienen en 50 jaar oud zijn. Een wijziging van de pensioenregeling is op komst.

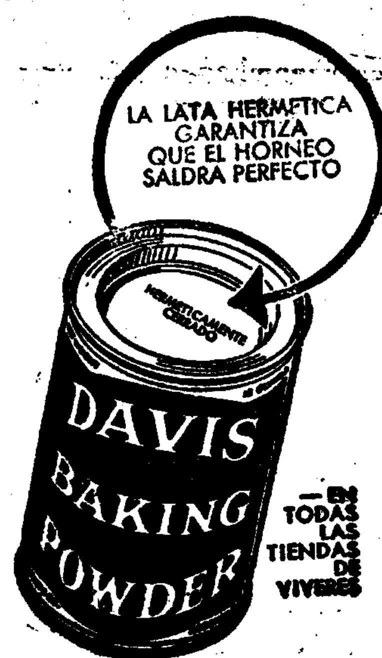
De gezamenlijke uitgaven van de politie worden door het grotere aantal politiedienaren niet overschreden. Dat ligt aan de afzonderlijke salariëring.

Vaersenbaai en de vrijgestelde beheerder worden verdedigd met een verwijzing naar de aparte status van de militaire politie, die altijd in dienst is, de moeilijke tijdsomstandigheden en de plicht van den Commandant om zijn troep moreel sterk te houden. Vaersenbaai helpt daar uitstekend toe mede en is der kosten waard.

Bestuursgemachtigde Ingenieur Joannes F. Groote zegt, dat er een regeling komt voor openbaar vervoer, waarbij ter dege rekening gehouden wordt met de belangen van de chauffeurs. De voorraden van Openbare Werken zijn niet te groot en worden verkregen via een Pro Memorie post. De voorraden hebben vooral in deze tijd goede diensten bewezen en practisch het werk gaande gehouden. Bij het sluiten van de Birmaweg kon de hand gelegd worden op een partij auto's, waarop de Chinese opschriften nog stonden. Er werd gebruik van gemaakt. De Heer Groote dankt voor des Heren Kroons waardering voor de huisvesting. Hij zegt, dat het bedrag van de lening van 1 millioen overschreden is en zal een Pro Memorie post indienen om rekeningen van derden te kunnen dekken en bij de suppletoire begroting zal dan het bedrag worden aangevraagd. Een herziening van de bouwverordening is nodig en op komst. In deze verordening zal de verplichting tot onderhoud van wegen opgenomen worden. Aan het opknappen van wegen is de laatste twee jaren toch heel wat gedaan. Er kan meer gedaan worden, maar gereedschappen en materialen zijn nodig. Ook wordt gevraagd spoed te zetten achter de behandeling van de onteigeningswet.

Wat die incassokosten van een gulden betreft, vindt de Bestuursgemachtigde, dat de Gasmaatschappij nogal goedig is. De maatschappij kan eigenlijk afsluiten enz. wat allemaal meer gaat kosten voor den aangeslotene.

(Wordt vervolgd op pag. 4).

Buitenland

EEN VERKLARING VAN DE GAULLE.

Generaal De Gaulle zeide in een redevoering te Grenoble, dat Frankrijk met de andere mogendheden moet deelnemen aan een krachtige organisatie, teneinde het in de toekomst veilig te stellen tegen nieuwe invasies. „Een hechte unie moet worden gevormd met onze drie vrienden zodat de vijand nooit terug zal keren", zeide hij (Parijs, (AP) 6.11).

IN DE BUITENWIJKEN VAN BOEDAPEST.

Verwoede en hardnekkige gevechten woeden in de buitenwijken van Boedapest en in Oost-Pruisen. Officieel werd uit Moskou gemeld, dat geen belangrijke veranderingen plaats vonden langs het front. Sommige berichten spraken van felle gevechten tegen de Duitsers, die tegenaanvallen doen. Overal behielden de Sovjets hun winsten.

In de defensiezone van Boedapest sloeg Malinovsky erop los tegen de krachtige verdedigingswerken met grof geschut, terwijl tanks en zwermen van voetvolk de loopgraven bestormen aan de Zuidelijke en Zuidoostelijke rand van de Hongaarse hoofdstad (Moskou, (AP) 7.11).

RUSLAND EN LUCHTVAART-CONFERENTIE TE CHICAGO.

„Oorlog en de Werkende Klasse" verklaarde dat de Sovjets vóór 24 October niet wisten dat Spanje, Portugal en Zwitserland werden uitgenodigd op de luchtvaart-conferentie te Chicago. Het blad ontkende de beweringen in de Noordamerikaanse pers, volgens welke de Russen tevoren kennis droegen van de uitnodigingen aan deze onzijdige landen waarmede de U.S.S.R. geen betrekkingen onderhoudt.

„De Sovjet-Unie wist, dat vertegenwoordigers van onzijdige landen zouden worden uitgenodigd, doch wist werkelijk niet welke dat zouden zijn", aldus het artikel. „Natuurlijk zouden geen tegenwerpingen gemaakt worden indien zulke neutralen als Zweden en Turkije wierden uitgenodigd. Argentinië werd niet uitgenodigd op het Congres en de Sovjet-Unie maakte hierop geen aanmerkingen. Argentinië voert een pro-fascistische politiek en is vijandig tegen de Verenigde Staten. Deze redenen hebben in Washington ertoe geleid geen uitnodiging te zenden aan Argentinië. Waarom volgen de organisatoren dan een andere lijn wanneer het Spanje, Portugal en Zwitserland betreft?" (Moskou, (AP) 6.11).

DE STRIJD OP LEYTE.

C. Yates MacDaniel seint uit het Hoofdkwartier van MacArthur:

De Noordamerikanen bevinden zich reeds binnen 6½ kilometer van de Carigarabaai en vervolgden hun gestadige opmars door de Japanse bergstellingen over de kronkelende verkeersweg naar Ormoc en de finale van de campagne op het eiland Leyte. Ormoc, de laatste Japanse sterkte, is nog 27 kilometer ver en de 24e divisie sloeg drie nachtelijke tegenaanvallen af bij de opmars voorbij Limon aan de bergweg.

Goed uitgeruste Japanse versterkingen, die zich ergens langs de weg door de Ormoc-vallei bevinden, wachten om vermoedelijk een uiteindelijke aanval te doen, welke naar verwachting de felste slagen van de strijd zal opleveren. Doch terwijl de verse troepen wachtten, zwermden de voetsoldaten van het oorspronkelijke Japanse garnizoen uit krachtige heuvelstellingen in drie fanatieke banzai-aanvallen tegen de Noordamerikaanse linies op 6½ kilometer van de kust. Alle werden op bloedige wijze afgeslagen zonder dat de Noordamerikaanse linies zelfs ingedrukt werden. (MacArthurs Hoofdkwartier in de Philippijnen, (AP) 7.11).

DE VERKIEZING IS AANGEBROKEN.

De stroom van argumenten — Republikeinse en Democratische — welke de redenaars om de vier jaren bij de Presidentsverkiezing over de Verenigde Staten uitstorten, is ten einde en heden zal het volk spreken.

Naar schatting zullen ongeveer 44 millioen burgers — sommige schattingen spreken van 50 millioen — beslissen of zij Roosevelt voor een vierde periode als President willen of verlangen dat Gouverneur Thomas E. Dewey die taak zal overnemen. De grote vraag is wie beter is om de overwinning te verhaasten en een duurzame vrede te verzekeren.

Op de dag vóór de verkiezing keerden beide candidaten naar huis terug: Roosevelt naar Hyde Park (New York) gelijk elk jaar vóór de verkiezingen en Dewey naar het Gouverneurshuis te Albany (New York).

Zij hebben vrijwel gelijke kansen, hoewel meer op Roosevelt gewed wordt, doch er kan geen voorspelling gedaan worden met absolute zekerheid (Washington, (AP) 7.11).

DE VERKIEZINGEN.

Heden moeten in de Verenigde Staten verkozen worden: een President, een Vice President, 35 Senatoren, 432 Afgevaardigden en 31 Gouverneurs.

Het totaal aantal stemmen dat volgens de schatting van gezaghebbende personen zal worden uitgebracht bedraagt meer dan 44 millioen, waaronder 3.462.000 soldaten en matrozen.

De verkiezingslocalen welke sedert 6 uur 's morgens E.W.T. open zijn in het Oosten sluiten pas om 23 uur E.W.T. in het Westen.

Het weer is variërend, doch er zijn geen uitersten voorspeld in het gehele gebied der Verenigde Staten.

De mannen en vrouwen, die de Verenigde Staten vormen, zullen heden op vreedzame wijze en niettegenstaande de oorlog beslissen wie de leiding zal hebben gedurende de volgende vier jaren.

Met de overwinning en de vrede in hun gedachten en in hun harten zullen zij kiezen tussen twee mannen, die beiden hun ervaren verzekerd hebben dat zij de taak kunnen doen: Roosevelt, de 62-jarige bewoner van het Witte Huis, die reeds drie termijnen achter de rug heeft, en Gouverneur Thomas Dewey van New York, 42 jaar oud, die een eerste termijn zoekt.

De Republikeinen Dewey en de Democraat Roosevelt waren het in een laatste boodschap tot het land over eens, dat ongeacht wie het Presidentschap wint, het van enorm belang is voor de democratie dat zoveel mogelijk mensen hun stem uitbrengen.

Alzo is de campagne teneinde gekomen.

De Republikeinse candidaat voor het Presidentschap heeft zijn echtgenote en moeder bij zich voor de belangrijke dag. De Gouverneur en Mevrouw Dewey reisden van Albany naar New York Stad, hun wettige residentie, om hun stemmen uit te brengen.

De Heer en Mevrouw Roosevelt brengen hun stem wederom uit in het Stadhuis te Hyde Park. Hun dochter Mevrouw John Boettiger en kleinzoon Johnny 5 jaar oud, waren de enige familieleden in de woning van Roosevelt.

Gouverneur John Bricker, Republikeins candidaat voor het Vice-Presidentschap, zal met zijn echtgenote stemmen in het schoollocaal nabij het Gouverneurshuis van Ohio waar zij zes jaren gewoond hebben.

Senator Harry Truman, de Democratische candidaat voor het Vice Presidentschap keerde met zijn echtgenote terug naar hun woning in Missouri om hun stem uit te brengen. (Washington, (AP) 7.11).

INGEZONDEN.

INSTALLATIE R. K. JONGE MANNEN VERENIGING „FRASSATI."

Naar aanleiding van het bericht „Installatie Jonge Werkman" onder de rubriek: Missienieuws, verzoek ik U een opmerking te maken.

De schrijver wekt de indruk alsof de Vereniging „Frassati" opgericht is voor jonge mannen die een ambacht oefenen. Dit is niet het geval.

Onze Vereniging telt onder haar leden mensen die studeren, die een ambacht oefenen of zich op één daarvoor opgerichte school bekwamen, mensen die kantoorwerkzaamheden verrichten, winkelbedienden enz.

Wij trachten allen te bereiken met als doel: de behartiging van de godsdienstige, zedelijke, maatschappelijke en stoffelijke belangen der leden.

De naam „Jonge Werkman", lijkt me voor onze Vereniging niet juist.

Wie was Frassati?

Hij is voor ons een voorbeeld van de deugden welke onze wereld van een niets ontziend egoisme en materialisme, zozeer nodig heeft om een degelijk leven op te bouwen.

Bij gezonde ontplooiing van zijn lichaamskrachten in alle mogelijke soorten sport wist hij zijn innig godsdienstig leven zo wondermooi in evenwicht te houden.

Hij stierf op 24-jarige leeftijd in 1925.

Hoofdleider.
R. K. Jonge Mannen Ver.
Frassati.

De eerste kalender.

De Surinaamse Katholieke Kring „St. Aloysius" is dit jaar de eerste die ons een kalender voor 1945 doet toekomen. Wij kunnen voorspellen, dat deze kalender veel verspreid zal worden, want hij is werkelijk prachtig in uitvoering.

Foto's van Curaçao en Surinaamse wisselen elkander af — voor elke maand één — en helpen alzo de gedachte verspreiden, dat deze twee Nederlandse gebieden meer tot elkander moeten komen.

Er zijn vier fotos van Curaçao en acht van Suriname.

De voornaamste feestdagen alsook de maanstanden zijn aangegeven.

Het laatste C.S.C.-Praatje is natuurlijk vol van het bezoek aan Aruba ter gelegenheid van de opening van de nieuwe A.T.C.-Club. Het verslag daarvan en de gespeelde wedstrijden is geillustreerd met enkele foto's van de Club Marianne, die de verslagen schrift, vertelt ook van de wederwaardigheden van vier C.S. C.-leden op Aruba.

Mordy S. Maduro („Momps" stond een vraaggesprek toe over zijn reis naar Cuba waar hij de orkaan en de installatie van President Grau San Martin meemaakte. De teruggekeerde reiziger vertelt hoe hij bij de storm een Cubaanse schoenpoetser op een zinkplaat in de lucht ontwaarde. „Net een sultan op een 'magic carpet'."

Buitengewoon interessant is de geschiedenis van het blad, welke in dit nummer vervolgd wordt.

— De Duitse radio zeide, dat twee Noordamerikaanse Superforten gezien werden boven Tokio en het Oostelijk deel van Japan, doch dat de vliegtuigen geen bommen wierpen.

— Ten Zuid-Westen van Forli aan het Italiaanse front werden verschillende belangrijke hoogten genomen alsook de dorpen San Martino en Marsignano.

Aan de rest van het front werden de verrichtingen beperkt tot actieve patrouilleringen.

— Ned. Nordness seint uit Nederland, dat de Britse troepen het laatste vijandelijk garnizoen ten Zuiden van de Maas hebben uitgeroeid in de omgeving van Empel vlak ten Noorden van 's Hertogenbosch.

— Liberators hebben 10 Japanse transportschepen aangevallen bij de Bonin-eilanden. De resultaten werden niet gezien, omdat de aanvallen vermoedelijk van grote hoogte werden gedaan. Men gelooft, dat de Japanners bezig zijn deze laatste belangrijke buitenpost in de Stille Oceaan te versterken. De transportschepen zouden ettelijke duizenden manschappen kunnen vervoeren.

— Alle Japanse tegenstand is geëindigd rondom de Kennedyplek, een Japanse sterkte in de Tsjin-hegen van Noord-Birma.

— Het Chinese Hoofdcommando meldt, dat de Japanners een nieuwe aanval geopend hebben langs de Hunan-Kwangsi spoorlijn en 15 kilometer vooruitgekomen zijn tot op 60 kilometer van Liutsjow. Ook werd toegegeven dat de stad Mosun op 72 kilometer ten Zuiden van Liutsjow Maandag in Japanse handen viel.

Er wordt geen verandering gemeld in de toestand om het omsingelde Kuieilin.

— De veerdienst tussen Denemarken en Zweden is stopgezet nadat vijf Deense vaderlanders op gewaagde wijze de Deense veerboot „Store Belt" — de grootste van Europa — in bezit namen en de bemanning dwongen haar naar een Zweedse haven te brengen.

— In de afgelopen nacht werden grote aantallen vliegende bommen op Engeland geworpen uit de richting van de Noordzee. De aanvallen duren reeds drie nachten achtereen.

— Officieel werd in Cairo bekendgemaakt, dat Joodse terroristen Lord Moyne, de 64-jarigen Britsen Minister in het Midden-Oosten, vermoord hebben.

De gevangen aanranders weigerden iets los te laten omtrent de motieven die hen ertoe geleid hebben.

— Het is mogelijk, dat 50 millioen personen heden hun stem zullen uitbrengen in de Verenigde Staten. Reeds vroeg 's morgens werden de stemmingslocalen bestormd hoewel tot nu toe alles ordelijk verliep. In New York werd voorspeld, dat 25% van het aantal stemmen binnen zou zijn om 9.30 uur.

(Vervolg van pag. 2).

Dwingend optreden om er verandering in te brengen kan slechts in 1949 gebeuren. Zal echter nog eens met de directie gaan praten.

Bestuursgemachtigde Carel J. Aaron van Asbeck zal de zaak van de niet-publicatie van phase A op Aruba onderzoeken. De spreker is echter overtuigd, dat de bevolking het nu wel zal weten, gezien de populariteit van den Heer Eman en zijn kundigheid in de verspreiding van pamfletten.

Er kunnen geen 500 Schutters op Aruba vrijgelaten worden. De oorlog en de belangrijkheid dezer eilanden laten het niet toe. Op 1 October werd door de Nederlandse troepen de bewaking van de Isla overgenomen en op 1 November die van de Lago. Vrije geneeskundige behandeling der schuttersgezinnen en tegemoetkoming bij bevallingen zal overwogen worden.

Bestuursgemachtigde Dr. Jacobo de Jesus Arends zegt toe, dat zodra er voldoende personeel is een t.b.c.-paviljoen op Aruba gebouwd zal worden.

Wat de vroedvrouwen-cursus betreft. Er staan in Nederland drie gediplomeerde Curaçaose vroedvrouwen klaar, die direct na de beëindiging van de oorlog zullen overkomen. De Heer Arends wil de vroedvrouwenopleiding liever in Nederland laten plaats vinden.

Bestuursgemachtigde Richard J. Beaujon zegt, dat alle aanvragen van gronden werden toegestaan. Op Soto is geen domeingrond, wel op Rio Magdalena en Klein Santa Martha, waarvoor echter geen animo schijnt te bestaan. Selectie in de toewijzing moet echter geschieden. Gebeurt overal en betekent het leiden van een gezonde vestiging der ingezetenen.

Alle aangevraagde visserijvoorschotten werden toegestaan. Het Departement maakte zich bekend door publicatie in de pers.

Bestuursgemachtigde Frederikus J. J. Corver zegt, dat er door vele omstandigheden vertraging is ontstaan in het doorsturen van het decentralisatie rapport naar Londen. Bovendien is er nog veel ander werk te doen in verband met dit ontwerp, zodat het nog wel enige tijd op zich zal laten wachten. Er zal echter spoed betracht worden.

De Gouverneur zegt toe bij de bevordering van ambtenaren voortaan voor de salariëring in overleg treden met de contactcommissie der Staten. Het recht tot bevordering blijft echter het uitsluitend recht van den Gouverneur.

Het heeft het Bestuur gestoten, dat de voorzitter gesproken heeft van een plagende, tergende langzaamheid. Dat is niet prettig voor het kleine groepje ambtenaren, dat zo hard werkt om alles bijtijds af te doen. Het corps goede ambtenaren neemt door omstandigheden af en het werk neemt toe. De Bestuursgemachtigde hoopt, dat de uitdrukking zal worden teruggenomen.

Bestuursgemachtigde Ingenieur Carel A. Willemse geeft een kleine technische uiteenzetting over de klok op Saliña. Er hapert wat aan.

Bestuursgemachtigde Doctor Moizes F. da Costa Gomez zegt, dat het loonpeil der particuliere bedrijven maar niet zo direct besproken kan worden. Het Bedrijvenbesluit had ten doel de bedrijven tot verplicht bedrijf te verklaren; diende echter niet tot de vaststelling van een minimumloon. Er zal later gelegenheid zijn over het minimumloon te spreken. Bij de volgende begroting zal gesproken worden over de oprichting van een Nationale Economische Raad. Momenteel wordt onderzocht of de bestaande regeling van prijszetting, vervoer tussen de eilanden enz., niet vereenvoudigd en verbeterd kan worden. Bij het nemen van maatregelen zal redelijk contact gezocht worden met de handel.

Statenlid Jan H. A. Eman begrijpt niet uit welken hoofde de Heer Goslinga hem de les leest over zijn mening van democratie. Het is een mooie uitleg, maar hij is het er niet mede eens. Zelfs in de gewoonste militaire instructies wordt van geweld gesproken. Er wordt o.a. gezegd: pleegt iemand verzet, dan moet men geweld gebruiken. Als dat bij zulk een simpel geval reeds geoorloofd is hoeveel te meer dan daar waar het volk zijn rechten wil verdedigen.

De Heer van Asbeck heeft gezegd, dat ik populair ben op Aruba. Inderdaad is dat zo, dat staat vast. Met militaire quaesties wil spreker voorzichtig zijn. Bonaire is er uiteindelijk ook nog.

Men wilde het opzwaaien van 500 schutters wegens het grote economische belang. Op Aruba denkt men — optimistisch als men is — reeds, dat de oorlog reeds gewonnen is. De schutters zouden eventueel in tijd van nood opgeroepen kunnen worden. Zij zijn in ieder geval geoefend.

Dr. Maal was niet tevreden over mijn opmerking over benoemde leden. Ik heb echter niets tegen de personen, integendeel zij kunnen soms meer doen dan gekozen leden, maar zij zijn niet voorgekomen uit de spontaneïteit van het volk: En de tijd is voorbij, dat er nog benoemde leden zijn. Het moet een volledige democratie worden.

Statenlid Afred S. Senior verklaart zich niet eens met de voordelen die door de nieuw heringerichte begroting geboden zouden worden. Hij dringt aan op vereenvoudiging. De Statenleden kunnen door deze ingewikkeldheid gezien hun eigenlijke dagtaak niet heen komen.

De Heer Senior dankt voor de verstrekte cijfers en zegt, dat zijn vermoeden bevestigd is. Volgens zijn berekening heeft de Nederlandse regering in 7 maanden geen dollars overgemaakt. Hij maant het Bestuur aan oplettend te zijn in deze quaestie, anders zou Curaçao wel eens tot gekke dingen gedwongen kunnen worden.

Statenlid Ernesto C. Martijn zegt, dat hij meent te weten, dat de Nederlandse regering bij het afsluiten van de monetaire overeenkomst met Engeland Curaçao over het hoofd had gezien. Later daarop attent gemaakt, heeft minister De Geer in een speciale brief de Engelse regering op de hoogte gesteld van de bijzondere positie van Curaçao. We hebben nooit genoeg dollars gehad, zegt Statenlid Martijn. In ieder geval gaat het lid blijde naar huis, omdat hij de toezegging heeft gekregen, dat vele bepalingen de handel betreffende zullen herzien worden. Hij verzoekt echter vooral de handel te raadplegen. Hij vraagt ook vereenvoudiging van de passenformaliteit. Zo als het nu is, moet men wel naar 7 kantoren.

Statenlid Elias A. Römer blijft het onrechtvaardig vinden, dat het minimumloon niet tegelijk werd vastgesteld toen het bedrijf verplicht gemaakt werd.

Toen de commissie tot vaststelling van het minimumloon klaar was, werd de C.P.I.M. als verplicht bedrijf opgeheven. Dat is niet juist. Den arbeiders is hierdoor onrecht aangedaan. De antwoorden van den Heer Beaujon over de gronduitgifte vindt de Heer Römer niet bevredigend. Ook het bekendheid geven aan het departement gebeurde niet in de geschikte kranten.

Statenlid William R. Plantz is in het geheel niet tevreden over het antwoord van den Heer Gorsira betreffende de principiële quaestie, de hij gesteld heeft. Zijn stelling is in het geheel niet ontzenuwd. Deze zaak moet opgehelderd worden. De spreker wil vragen, wat er gebeurd zou zijn als geheel artikel 114 buiten werking zou zijn gesteld. Een uitspraak is nodig. Wanneer het mogelijk is anderhalf millioen krachtens een Pro Memorie-post te verbruiken, dan wordt het tijd, dat de Staten zich hoeden voor deze posten. Dan wil de Heer Plantz weten hoe nu eigenlijk in de eerste 10 maanden van het jaar het Bestuur aan geld is gekomen. Volgens zijn redenering was er niet eens een begroting 1944. Er was zelfs geen voorlopige, want die moet bij P.B. blad worden vastgesteld. Wij hebben eigenlijk dit hele jaar niets gehad.

Het antwoord over de bandencommissie op Aruba was eveneens niet bevredigend. Wanneer dat zo doorgaat, [illegible] politie alles moet doen, dan gaat het hier veel op een politiestaat gelijken. En dan is er nog geen antwoord gegeven op het feit, dat er bijkomende straffen worden gegeven door het niet-verstrekken van banden.

Door Londen zijn bevorderingen aan de politie gegeven. Heel mooi, maar Curaçao moet dat betalen. Tast dat ook het budgetrecht niet aan? Ook Vaersenbaai is een prachtige instelling. Gunt het der politie van harte, maar Curaçao moet het betalen. Alles wordt van buiten af door Indische bepalingen geregeld, maar Curaçao moet betalen.

Over het onderwijs op de Bovenwinden is de Heer Plantz niet tevreden. Ook de Pastoor en Zusters klagen. Het was vroeger beter dan nu. De spreker heeft echter vertrouwen in den Heer Goslinga, dat hij een oplossing zal weten te vinden.

Het antwoord van het Bestuur naar aanleiding van zijn woorden betreffende de uitlating van Mac Kellar, vindt de Heer Plantz vreemd. Er wordt gezegd, dat de verdediging van het land met vertrouwen kan worden overgelaten aan de organen, die daarvoor bestemd zijn. Daar heeft de Heer Plantz het niet over. Hij sprak als vertegenwoordiger van het volk en hij vraagt zich af of hij als vrij burger hierover zijn mening niet mag zeggen.

Statenlid Frederik J. Q. Kwartsz blijft volhouden, dat het niet op tijd klaar zijn van de begroting alleen de schuld is van het Bestuur.

Statenlid José M. Kroon is niet tevreden over het antwoord over de zogenaamde particuliere wegen. Hij wil de stellige belofte hebben, dat er nu verandering zal komen.

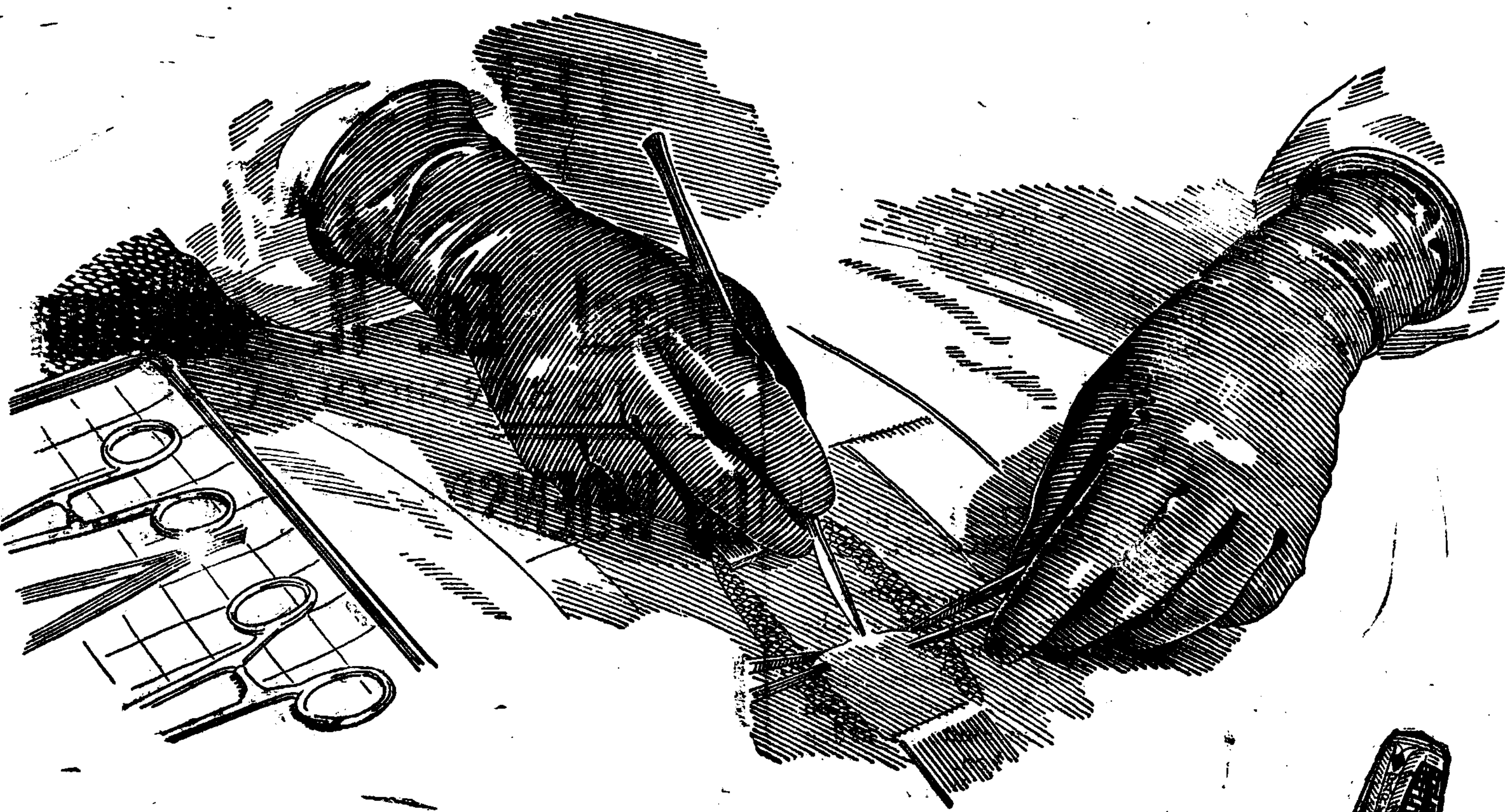
Statenlid Dr. Willem P. Maal is ook niet tevreden over de antwoorden betreffende Plantage Ronde Klip. De waterquaestie is niet duidelijk. Over de aanleg van de weg, van de telefoon enz. wordt niets gezegd.

De ontevredenheid bij de politie vindt hij maar oorzaak voornamelijk hierin, dat het dienstverband zonder meer met tien jaar verlengd werd, terwijl de politie toch een contract had. Er werd geen gelegenheid gegeven met verminderd pensioen eventueel de dienst te verlaten. Het was eenzijdige verbreking van een contract.

Statenlid Frederik A. Vromans heeft het nog over de bedrijvenlandsverordening, waarbij bedrijven tot verplicht bedrijf werden gemaakt. Het was een noodwetgeving. Zodra men er af kon, heeft men het gedaan. Er werd zelfs gesproken van vrijheidsbeperking. Het zou inconsequent zijn met deze landsverordening de quaestie van het minimumloon te verbinden.

Statenvoorzitter John H. Sprockel dankt voor het uitgebreide antwoord van den Heer Goslinga. Hij wil zich echter aansluiten bij den Heer Plantz wat het onderwijs op de Bovenwinden betreft. De plagende tergende langzaamheid van het Bestuur moet begrepen worden als zijnde de gesteltenis van degenen, die maandenlang op antwoord van een verzoekschrift moeten wachten. De Heer Sprockel begrijpt de moeilijkheden van het Bestuur wel, doch men moet de rollen ook weten om te keren. Het loodspersoneel wacht reeds jaren lang op een antwoord. Zo geïnterpreteerd gelooft de Heer Sprockel, dat hij zijn gezegde niet behoeft terug te trekken.

Statenlid William R. Plantz krijgt nogmaals het woord om te zeggen, dat de ingewikkelde nieuwe heringerichte begroting ook het budgetrecht der Staten aantast. De Statenleden kunnen, als zij hun plicht willen doen, niet op tijd klaar zijn met deze ingewikkelde begrotingsprocedure. Als men den Staten niet tegemoet kan komen, dan zal er telken jare wel niet veel van terecht komen.

CURAÇAO

K.S.C. WANDELMARS VOOR DE KLEINTJES.

Zondag as. 12 November, zal er om 15 uur gestart worden bij het Wilhelminaplein (Punda) voor de mooie kleine mars door de straten van Pietermaai, en over de Berg van Scharloo.

De leiders worden aangespoord vóór Donderdag op te geven of ze mede doen, en met hoeveel groepen. Er zijn natuurlijk geen angstige mensen, die menen dat onze kleintjes niet kunnen lopen. Laat het een mooie Zondagmiddag worden voor de gehele stad.

Veel prachtige prijzen liggen klaar. Als de mars niet doorgaat, zal het Zaterdag in de krant komen en in de radio worden afgekondigd. Succes!

P.S. Zaterdagavond 20 uur: vergadering voor Bestuur en Controleurs.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Ventrale: Wandelen:** Zondag as. Junioren wandeltocht 7 km. Deelnemers van 7 tot 11 jaar, start om 15 uur Wilhelminaplein.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: Mej. R. M. Th. Rigaud, tijdelijk schrijfster ter Gouvernements-Secretarie 18 dagen vrijstelling van dienst, ingang 23 October 1944; J. M. O. de Windt deurwaarder der belastingen alhier, 4 weken vrijstelling van dienst ingang 4 December 1944; Mej. B. R. Prince, onderwijzeres 1e klasse cat. B werkzaam aan de Wilhelminaschool, alhier 2 maanden binnenlands verlof, wegens langdurige onafgebroken dienst, met vergunning dit verlof geheel of gedeeltelijk in het buitenland door te brengen; Th. G. Wanga, veldwachter op Bonaire 2 maanden binnenlands verlof wegens langdurige onafgebroken dienst, met vergunning dit verlof geheel of gedeeltelijk in het buitenland door te brengen, ingang 10 November 1944; J. Pauw, adjunct-landmeter op Aruba, 6 weken buitengewoon buitenlands verlof met vergunning dit verlof in het buitenland door te brengen ingang 30 October 1944; Mevr. A. S. M. Johnson-Waymouth onderwijzeres, 1e klasse, cat. B. tijdelijk werkzaam aan de Julianaschool voor Mulo te Oranjestad, Aruba, 2 maanden verlof buiten bezwaar, met vergunning dit verlof in het buitenland door te brengen, ingang 1 November 1944; Mej. G. Galmeyer, tijdelijk statistiekambtenares 3e klasse, alhier 3 weken vrijstelling van dienst ingang 16 October 1944; C. G. Jonis, tijdelijk schrijver op het Bureau voor Sociale- en Economische Zaken, 7 dagen vrijstelling van dienst, ingang 25 October 1944; G. J. Ferguson, Griffier van de Staten, 7 dagen vrijstelling van dienst, met vergunning deze vrijstelling van dienst in de Verenigde Staten van Noord-Amerika door te brengen, ingang 25 October 1944; Mej. H. V. Rammelman, Elsevier tijdelijk werkzaam gesteld op de Bureaux van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister op Curaçao, 4 weken vrijstelling van dienst, met vergunning deze vrijstelling van dienst in het buitenland door te brengen 11 December 1944; Mej. V. M. Loos, tijdelijk schrijfster ter Gouvernements-Secretarie, 21 dagen vrijstelling van dienst, met vergunning deze vrijstelling van dienst op Aruba door te brengen, ingang 13 November 1944; Mevr. E. Braumuller-van Breet, onderwijzeres 3e klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao, werkzaam aan de Hendrikschool voor Mulo alhier van de 29e October 1944 tot en met de 31 Januari 1945 verlof buiten bezwaar van den Lande, met vergunning dit verlof in Suriname door te brengen; Mej. M. Leon, tijdelijk schrijfster ter Gouvernements-secretarie 10 dagen vrijstelling van dienst, met vergunning deze vrijstelling van dienst op Aruba door te brengen.

Eervol ontslag aan: Mej. M. M. van der Dijs, tijdelijk werkzaam gesteld ten Gezaghebberskantore op Bonaire op haar verzoek ingang 1 November 1944; N. H. R. Hassell, tijdelijk werkzaam gesteld bij de Landsradio- en Telefoondienst alhier, op zijn verzoek, ingang 20 October 1944; C. G. Jonis, tijdelijk schrijver op het Bureau voor Sociale- en Economische Zaken alhier op zijn verzoek, ingang 1 November 1944.

Werkzaamstelling: C. A. Faulborn op het Bureau voor Crisiszaken alhier; Mej. Z. M. de Hoop ten kantore van den Ontvanger op Aruba; P. R. Lesiré als telegrambesteller op Aruba.

Benoeming: W. U. Curiel tijdelijk klerk ten kantore van den Districtmeester van het 2e district op Curaçao, tot hulpambtenaar van de Burgerlijke Stand op Curaçao.

Overplaatsing: L. J. P. Mendez klerk ten kantore van den Ontvanger op Aruba naar Curaçao en werkzaam gesteld op het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling alhier.

Commissie ter bestudering van staatkundige aangelegenheden: Benoemd tot Voorzitter Dr. W. Ch. de la Try Ellis.

Commissie van beheer der Gouvernements-Boekerij en Openbare Leeszaal op Curaçao: Ds. H. W. Eldermans is herbenoemd als lid voor de tijd van vijf jaren.

De wnd. Gouvernements-Secretaris,
G. J. J. Corver.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN.

Dinsdag, 7 November 1944:

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur Bonzet, tel. 462.

Shipping & Supplies: tel. 458 en 551; na 23 uur De Vlieger, tel. 244.

Scheepvaart Afdeling: Zee, tel. 690.

Dok Afdeling: De Klerk, tel. 839 en De Boer II, tel. 234.

WERELD NIEUWS

LUCHTAANVALLEN UIT HET ZUIDEN.

Zware bommenwerpers van de 15e luchtmacht wierpen bommen op het belangrijke spoorwegstation van Bolzano aan de lijn door de Brennerpas in Noord-Italië. Wenen werd gebombardeerd met behulp van instrumenten en verbindingswegen werden aangevallen in Noord-Oostenrijk en Noord-Joegoslavië (Rome, (AP) 6.11).

BOMBARDEMENT OP GELSENKIRCHEN.

Een grote strijdmacht van meer dan 750 Britse en Halifaxes met een escorte van jagers bracht een tweede verpletterende slag toe aan het Reich met Gelsenkirchen in het Ruhrgebied als voornaamste doel (Londen, (AP) 6.11).

LORD MOYNE OVERLEDEN

Lord Moyne, de Britse Minister met residentie in het Midden-Oosten, is te Cairo overleden als gevolg van de verwondingen, welke hij opliep bij een aanslag door twee mannen in burger